



Stokke Andebu Sandefjord

Saksframstilling

Tilgangskode: Paragraf:

Arkivsak nr	16/3498
Saksbehandler:	Tina Skarheim

Høringsvar: Nye oppgaver til større kommuner

Saksnr	Utvalg	Møtedato
124/2016	Fellesnemnda	11.10.2016

Prosjektleders innstilling:

Fellesnemnda for nye Sandefjord avgir slik høringsuttalelse til kommune til Kommunal- og moderniseringsdepartementet på høringsnotat om nye oppgaver til større kommuner:

Fellesnemnda har ingen merknader til de foreslåtte endringer under den forutsetning at overføring av oppgaver til kommunen følges av økonomiske ressurser som fullfinansierer de nye oppgavene.

Vedlegg:

Vedlegg - KS Vestfold høringssak

Sammendrag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har sendt ut høringsnotat om nye oppgaver til større kommuner. Høringsfristen er 1.oktober 2016. Prosjektleder har avklart med departementet at Fellesnemnda sin høringsuttalelse kan sendes inn etter behandling 11.oktober. 2016.

Under overskriften fakta gis et sammendrag av de forslag som KMD fremmer i høringsnotat om nye oppgaver til større kommuner.

Prosjektleder anbefaler Fellesnemnda å gi tilslutning til høringsnotatet og anbefalte oppgaveendringer. Det må forutsettes at økte oppgaver til kommunene følges av økonomiske midler, både knyttet til eventuelle kompetanseheving, ikt- og andre investeringer som er nødvendig i forbindelse med overtakelsen, og løpende driftsutgifter ved utøvelse av nye oppgaver.

Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår på vegne av regjeringen å gi kommunene flere oppgaver. Dette begrunnes med at regjeringen vil bygge samfunnet nedenfra ved å flytte makt

og myndighet nærmere innbyggerne.

For å styrke kommunene gjennomfører regjeringen en kommunereform som skal gi større og sterkere velferdskommuner. Økonomisk solide kommuner med god kontroll egen økonomi er en viktig forutsetning for å tilby innbyggerne gode velferdstjenester.

En endret kommunestruktur vil etter regjeringens syn legge grunnlaget for å kunne overføre flere oppgaver til kommunene.

Departementet tar sikte på å legge fram en samlet lovproposisjon om nye oppgaver til kommunene våren 2017, samtidig med forslag om ny kommunestruktur og nytt folkevalgt regionalt nivå. Flere og nye oppgaver til kommunene er også tema i tatt opp i Meld. St. 22 (2015 – 2016) Om regionreformen – nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver.

Høringsnotatet

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a5e831ee73104532b04db18faee7bae1/horingsnotat-nye-oppgaver-til-storre-kommuner-til-publisering-korrigert.pdf>

Fakta

Forslagene i høringsnotatet er knyttet til Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2014-2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner i juni 2015.

I stortingsmeldingen legges det til grunn at generalistkommunesystem fortsatt skal være hovedmodell for kommunesektoren, og at nye oppgaver som hovedregel skal overføres til alle kommuner. Meldingen åpner likevel for å overføre enkelte nye oppgaver, som videregående opplæring og kollektivtransport, kun til de største kommunene.

I kommunereformen er det lagt opp til sammenslåinger i perioden 2018–2020. Hovedtyngden av oppgaver som foreslås overført til kommunene, foreslås overført fra 2020 når nye kommuner etableres. Enkelte oppgaver vil kunne vurderes overført før dette.

Oppgaveendringer som håndteres i særskilte prosesser/fagdepartement

I høringsnotatet opplyses at noen av oppgaveendringene som Stortinget sluttet seg til, skal håndteres i prosesser fastsatt av det enkelte fagdepartementet. Disse oppgavene er ikke til høring i denne omgang, men er omtalt i eget kapittel i notatet.

Dette gjelder:

- oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet
- utredning av familieverntjenesten med sikte på overføring av ansvaret til kommunene
- oppgaver på politiområdet
- ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige vegnettet
- stortingsmelding om primærhelsetjenesten
- opptrappingsplan for rusfeltet
- opptrappingsplan for rehabiliteringsfeltet
- finansieringsansvaret for pasienttransport
- reformarbeid knyttet til pleiepenger, hjelpestønad og omsorgslønn
- forenkling av utmarksforvaltningen
- utviklingsavtaler på planområdet
- forenkling av plandelen i plan- og bygningsloven
- konsesjonsbehandling av mikro-, mini- og småkraftverk
- endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag

vannscoterregelverket

Forslag om overføring av oppgaver til kommunene

Vigselsmyndighet

Stortinget har sluttet seg til forslaget om at den vigselsmyndigheten som i dag ligger hos domstolene overføres til kommunene. Den formelle prøvingen av ekteskapsvilkår ligger til Folkeregisteret, og den rollen som dommere i tingretten har som vigslere er i hovedsak av seremoniell karakter.

Vigselskompetanse til kommunene kan i følge høringsnotatet gi bedre tilgjengelighet for de innbyggerne som ønsker borgerlig vigsel. Det kan også bli større mulighet for tilpasninger med tanke på tid, sted og brudeparets ønsker enn det som er tilfelle for en vigsel i regi av domstolene.

Barne- og likestillingsdepartementet vil vurdere om vigselsmyndigheten som i dag ligger hos domstolene kan overføres til kommunene fra 1. januar 2018. Det må tas hensyn til at kommunene får tilstrekkelig tid til forberedelser og at de som skal få vigselsmyndighet får opplæring.

Departementet foreslår at kompetansen til å foreta vigsler i kommunene tillegges ordføreren, varaordføreren og den eller de personer i kommunen som kommunestyret gir slik myndighet. Dette samsvarer med reguleringen i ekteskapsloven § 12, der vigselsmyndigheten er lagt til personer, og ikke til rettssubjekter. Siden kommunestyret får myndighet til å utpeke hvem i kommunen som, i tillegg til ordføreren og varaordføreren, skal kunne ha vigselskompetanse, kan kommunestyret sørge for at et tilstrekkelig antall personer i kommunen får slik myndighet ved delegering av kompetansen.

Videre foreslås det en lovhjemmel som gir departementet anledning til å fastsette forskrift med overordnede regler for det kommunale vigslestilbudet. Forskriften kan gi overordnede regler om følgende: at kommunene skal gi et godt og tilgjengelig tilbud om vigsel for egne innbyggere, om delegering av vigselsmyndighet, om mulighet for gjennomføring av vigsler for andre kommuners innbyggere og i andre kommuner, og om økonomiske forhold ved gjennomføring av vigsler. Innenfor de rammene av forskriften kan kommunen tilpasse sitt vigslestilbud til lokale ønsker og prioriteringer. Kommunene bestemmer selv om de lokale tilpasningene skal fremgå av egen forskrift, eller vedtas på annen måte.

Et viktig utgangspunkt for kommunale vigsler er at kommunens alminnelige vigslestilbud skal være gratis for kommunens innbyggere. Dersom kommunen åpner for at vigsler kan skje utenfor kommunens egne lokaler, utover ordinære åpningstider og/eller utenfor kommunegrensen, og eventuelt også for brudefolk fra andre kommuner, bør kommunen også regulere hvordan merkostnader ved dette skal dekkes.

Høringsnotatet foreslår endring i ekteskapsloven og lov om notarius publicus. De økonomiske og administrative konsekvenser av endret oppgavefordeling skal håndteres i den ordinære budsjettprosessen, følge rammeoverføringer og forutsettes å fullfinansieres.

Notarialforretninger

Notarialforretninger er et samlebegrep for alle oppgaver som lovgiver har lagt til notarius publicus. Disse kan i all hovedsak deles inn i vigsler, notarialbekreftelser (bekreftelse av underskrifter og kopier) og en siste gruppe med noe mer krevende notarialoppgaver, blant annet bekreftelse av kompetanse, mottakelse av forsikring og sjøprotester.

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår at kommunene gis myndighet til kun å utføre det som betegnes som de enkle notarialbekreftelsene. Forslaget innebærer ikke at myndigheten til å utføre

de enkle notarialbekreftelsene tas ut av domstolen eller fratas lensmenn, namsfogdene og politistasjonssjefer med sivile rettspleieoppgaver. Kommunens notarialmyndighet på dette området kommer i tillegg.

Den som ønsker en notarialbekreftelse utført, må møte opp i notarius publicus sine lokaler. Det vil forenkle tilgangen til tjenesten dersom kommunene kan gi et slikt tilbud til innbyggerne. Notarius publicus kan ikke bekrefte rettsforhold og skal heller ikke ta stilling til dem.

Departementet foreslår at myndighet til å forestå de enkle notarialforretningene legges direkte til leder av kommunerådet/administrasjonssjefen i kommunen, da kompetansen etter lov om notarius publicus er tillagt en *person*. Dette fraviker kommunelovens system og den vanlige måten å legge oppgaver til kommunene på, det vil si at oppgaven legges til kommunen som sådan.

De økonomiske og administrative konsekvenser av endret oppgavefordeling skal håndteres i den ordinære budsjettprosessen, følge rammeoverføringer og forutsettes å fullfinansieres.

Vilt- og innlandsfiskeforvaltning – fastsette utvidet jakttid

Stortinget har sluttet seg til at fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introduserte arter etter § 3 i forskrift om jakt- og fangsttider kan overføres til kommunene.

Stortinget har også sluttet seg til at fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 om å forby fiske av arter dersom arten er truet lokalt eller regionalt, kan overføres kommunene som allerede har ansvar for deler av fiskeforvaltningen.

Myndigheten til å åpne for jakt før og etter ordinær jakttid for kanadagås og stripegås kan derfor overføres fra fylkeskommunen til større kommuner. Forslaget innebærer endring av forskrift om jakt- og fangsttider og innlandsfiskeforskriften. Det er ikke opplyst noe om økonomiske og administrative konsekvenser.

Forurensning

Stortinget har sluttet seg til at myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier og til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportsbaner, skytebaner og vindmøller kan overføres fra fylkesmannen til kommunene.

Forslaget innebærer forslag om ny forskrift om vern mot forurensninger og om avfall. Høringsnotatet opplyser at de foreslåtte endringene vil få begrensede økonomiske og administrative konsekvenser.

Boligsosiale tilskudd

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår at ansvaret for å gi økonomisk hjelp (tilskudd) til etablering i egen bolig og tilpasning av bolig overføres til kommunene. Rent teknisk gjøres dette gjennom å innlemme tilskuddsordningene i rammetilskuddet til kommunene. Dette betyr at kommunene gjennom inntektssystemet får tildelt statlig rammetilskudd basert på objektive kriterier.

Overføring av oppgaven gir i følge høringsnotatet flere fordeler: For det *første* får kommunene et mer helhetlig ansvar for den boligsosiale politikken slik at de i større grad kan se lokale boligsosiale utfordringer i sammenheng med andre velferdsområder. For det *andre* blir det mer forutsigbart for kommunene hvilke ressurser som står til rådighet. For det *tredje* blir det en forenkling for kommunene når de ikke må søke Husbanken om tilskuddsmidler.

For staten innebærer forslaget at Husbankens oppgaver med å fordele tilskuddene mellom kommunene bortfaller. Husbanken slipper også å bruke ressurser på rapportering og kontroll av

hvordan tilskuddsmidlene brukes.

Departementet foreslår å lovfeste at det skal være en kommunal oppgave å gi hjelp til boligetablering og boligtilpasning. Bostøtteloven bygges ut med et kapittel som pålegger kommunen en plikt til å vurdere tilskuddene. Bostøtteloven får en ny tittel for å gjenspeile kommunenes nye oppgaver. Departementet foreslår at loven skal hete lov om bustøtte og kommunale bustadtilskott.

Departementet mener at innlemming av tilskuddsordningen i rammeoverføringene vil ha begrensede administrative konsekvenser, ettersom kommunene allerede i dag tildeler og forvalter tilskudd til etablering og til tilpasning av bolig. Både Husbanken og kommunene kan redusere administrativ tidsbruk som følge av at Husbankens tilsyn bortfaller. Kommunene sparer dessuten ressurser ved at de ikke må søke og dokumentere bruken av midlene til Husbanken.

Høringsnotatet drøfter også endringen i forhold til kommuner som i dag ikke benytter seg av Husbankens tilskuddsmidler og virkningen av endringen for Husbanken.

Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmeanlegg

Bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet i kommunene finansieres i dag delvis med midler fra overskuddet fra Norsk Tipping AS. Den som ønsker å sette i gang bygging eller rehabilitering av slike anlegg, må ha idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planene for det enkelte anlegget for å kunne søke om og eventuelt få tilskudd i form av spillemidler.

Med hjemmel i Lov om pengespill m.v. av 28. august 1992 nr. 103 og Forskrift om fordeling av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål av 11. desember 1992, forvalter Kulturdepartementet spillemiddelordningen for idrett med tilhørende Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Bestemmelsene utgis av Kulturdepartementet i årlig utgave. Spillemiddelordningen er således en tilskuddsordning som ikke er en del av statsbudsjettet.

Godkjenningsmyndigheten for ordinære anlegg er delegert til kommunene. Kommunene er derimot ikke pålagt å foreta idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for bygging eller rehabilitering av anlegg for søknad om spillemidler. Den enkelte kommune kan foreta idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning, men den kan også la det være og i så fall sende søknaden til departementet for vurdering og avgjørelse av søknaden.

Kommunene har ikke hatt myndighet til idrettsfunksjonelt å forhåndsgodkjenne planer for svømmeanlegg, fordi dette er en anleggstype som er kompetansekrevende å planlegge og kostnads-krevende å bygge og drive. Kulturdepartementet foreslår at ordningen skal være den samme som for kommunenes myndighet til idrettsfunksjonelt å forhåndsgodkjenne andre anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Det vil si at kommunene ikke er pålagt å foreta idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for bygging eller rehabilitering av svømmeanlegg for søknad om spillemidler, men kan sende søknaden til departementet for vurdering og avgjørelse. Det er således ikke snakk om en ny pålagt oppgave eller plikt for kommunene, men en myndighet som de selv vurderer om de skal benytte.

Ettersom angjeldende søknader er svært få på årsbasis, antas tildeling av myndighet til kommunene om å kunne foreta idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for svømmeanlegg, medføre kun mindre økonomiske og administrative konsekvenser.

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Stortinget har sluttet seg til at ansvaret for forvaltningen av nærings- og miljøtiltak i skogbruket i sin helhet kan overføres til kommunene.

Ordningen er hjemlet i forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, og skal stimulere

til økt verdiskaping i skogbruket ut fra regionale og lokale prioriteringer. Forskriften er fastsatt med hjemmel i skogbruksloven § 19, jf. § 25.

Ordningen omfatter følgende formål: Veibyggning, drift med taubane, hest og annet, skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak i skogbruket. I dag er forvaltningen delt, ved at tilskudd til veibyggning og drift med taubane og hest forvaltes av fylkesmannen, og tilskudd til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak forvaltes av kommunene.

Fordeling av midlene vil følge samme system som tidligere, men forslaget innebærer at fylkesmannen vil fordele rammer til hver kommune etter omfanget av tilskuddssøknader fra næringsaktører i den enkelte kommune. Det foreslås at kommunen får ansvar for søknadsbehandling og utbetaling av tilskudd, i tillegg til ansvaret for rapportering, kunngjøring, registrering og arkivering, samt håndtering av klagesaker. Fylkesmannen vil i tillegg til å være klageinstans, føre generell kontroll med kommunens forvaltning på området.

Forslaget innebærer en endring i forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket.

Økonomiske og administrativt vil en endret oppgavefordeling håndteres i den ordinære budsjettprosessen.

Tilskudd til tiltak i beiteområder

Stortinget har sluttet seg til at ansvaret for forvaltning av tilskudd til tiltak i beiteområder kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Landbruks- og matdepartementet vurderer det som mest hensiktsmessig at Landbruksdirektoratet fordeler avsatt ramme i jordbruksoppgjøret til fylkesmannen som fordeler videre til kommunene på grunnlag av innmeldte behov.

Overføring av ansvaret for tilskudd til tiltak i beiteområder til kommunene vil kreve endring i forskrift om tilskudd i tiltak i beiteområder.

De enkelte oppgavene som foreslås overført utgjør en liten stillingsandel per fylkesmannsembete. De økonomiske og administrative konsekvensene, inkludert endringer i kommunale fagsystemer, antas å være moderate.

Kollektivtransport

I forbindelse med overføring av ansvar for kollektivtransport til kommunen, er det kun det kollektivansvaret som ligger i fylkeskommunen det er aktuelt å overføre. Kollektivtransport er derfor i det følgende begrenset til å omfatte rutetransport med motorvogn og fartøy, dvs. buss og båt, samt sporveier, tunnelbane og forstadsbane (trikk, t-bane og bybane). I tillegg omfattes transportordninger for funksjonshemmede (TT-transport) for fritidsreiser for brukere som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke uten betydelige ulemper kan bruke det ordinære rutetilbudet.

Vilkårene for at en kommune skal få ansvar for kollektivtransporten innad sitt område, er at kommunen omfatter et område som utgjør en felles bolig-, arbeids- og serviceregion (geografisk funksjonelt område) og har et tilstrekkelig markedsgrunnlag til å kunne gi befolkningen et ønsket kollektivtransporttilbud innenfor en samfunnsøkonomisk akseptabel kostnad. Det vil være et vilkår at det inngås et samarbeid/partnerskap med det øvrige fylket/regionen om å sikre et helhetlig kollektivtilbud i regionen.

Forslaget innebærer et avvik fra generalistkommuneprinsippet, i og med at ikke alle kommuner vil ha samme lovpålagte oppgaver.

Samferdselsdepartementet foreslår å innføre en ny lov om overføring av ansvar for kollektivtransport. I tillegg er det nødvendig med enkelte justeringer i yrkestransportloven,

jernbaneloven, tillatelsesforskriften og yrkestransportforskriften.

Departementet foreslår at de kommuner som ønsker å overta ansvaret for kollektivtransporten i sin kommune skal kunne søke om dette. Staten (Kongen i statsråd) skal behandle søknaden og vurdere om vilkårene er oppfylt. Kongen kan på grunnlag av dette godkjenne søknaden og vedta overføring. Myndigheten legges til Kongen i statsråd, og ikke et enkelt departement, for å bevare regjeringens samordningsfunksjon i en oppgavetildeling som berører flere ulike politikkområder i kommunen og fylkeskommunen.

Høringsnotatet gir utfyllende informasjon omkring virkningen av en eventuell overtakelse av ansvaret.

Fylkeskommunen finansierer sitt ansvar som ansvarlig for kjøp av kollektivtjenester gjennom de frie inntektene. Fra det tidspunkt overføringen av ansvaret (fra fylkeskommune til kommune) gjelder, vil kommunen som har fått ansvar for kollektivtransport få et økt tilskudd, mens fylkeskommunens tilskudd reduseres, basert på at oppgavene knyttet til kollektivtransport flyttes.

Etter yrkestransportlovens § 31, jf. yrkestransportforskriften § 12, krever løyvemyndigheten inn behandlingsgebyr for behandling av søknader om løyve. Ved en overføring vil kommunen som løyvemyndighet for ruteløyve er det kommunen som skal kreve inn gebyr. Tilsvarende vil fylkeskommunen miste de samme inntekter, men vil også bli fritatt for de administrative oppgavene og kostnadene som overføres kommunen.

Andre oppgaver som vurderes i andre prosesser

Prosser knyttet til overføring av oppgaver som behandles i andre løp av ansvarlige sektordepartementer.

- Gjennomgang av hjelpemiddelpolitikken. Ansvaret for basishjelpemidler er en av oppgavene som kan overføres kommunene.
- Reformarbeid knyttet til pleiepenger, hjelpestønad og omsorgslønn – endring i helse- og omsorgstjenesteloven om pårørendestøtte
- Varig tilrettelagt arbeid (VTA) – forsøksordning i enkelte kommuner med overføring av ansvar for arbeidsmarkedstiltak
- Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet. Barne- og likestillingsdepartementet skal legge fram en lovproposisjon om ny kvalitets- og strukturreform i barnevernet våren 2017.
- Tannhelsetjenesten. Helse- og omsorgsdepartementet arbeider med et høringsnotat om fremtidig regulering av kommunens ansvar for tannhelsetjenester. Ansvaret ligger i dag hos fylkeskommunen.
- Overføring av ansvar for enkelte rehabiliteringstjenester fra spesialisthelsetjenesten til den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Prosjektleders vurdering

Prosjektleder har ingen innvendinger til de forslag som fremmes i høringsnotatet.

Ved evt overføring av oppgaver til kommunene vil det være helt nødvendig at det følger økonomiske midler for utøvelse av oppgaven – slik at de økonomiske ressursene fullfinansierer nye oppgaver. Dette må gjelde både midler til investeringer, ikt-tilpasninger og kompetanseheving blant personalet, i tillegg til økning av frie inntekter for utøvelse av oppgavene innenfor ordinær drift.

Fellesnemnda vedtok i sak 58/ «Prosjekt NAV»;

- I prosjektet vurderes muligheten for et pilotprosjekt hvor NAV i nye Sandefjord kommune er

helt kommunalt drevet.

Prosjektleder imøteser de utredningene og vurderingene som gjøres i andre prosesser, herunder spesielt med tanke på oppgaver som kan legges til lokalt NAV kontor.

Gudrun Haabeth Grindaker
Prosjektleder

Tina Skarheim
Saksbehandler

Behandlinger og vedtak:

Fellesnemnda

11.10.2016

Behandling:

Prosjektleders innstilling enstemmig vedtatt. (15-0)

Fellesnemndas vedtak:

Fellesnemnda for nye Sandefjord avgir slik høringsuttalelse til kommune til Kommunal- og moderniseringsdepartementet på høringsnotat om nye oppgaver til større kommuner:

Fellesnemnda har ingen merknader til de foreslåtte endringer under den forutsetning at overføring av oppgaver til kommunen følges av økonomiske ressurser som fullfinansierer de nye oppgavene.